

Odstranjivanje šteta nakon poplave

Čovjek u nevolji, maj 2014

Odstranjivanje šteta nakon poplave

Priručnik humanitarne organizacije "Čovjek u nevolji"
za domaćinstva pogodžena poplavama
u Bosni i Hercegovini i Srbiji u maju 2014. godine

Autor: tim Čovjeka u nevolji

Prevod: Adin Ljuca

Grafička priprema: Marek Tarnovský

Izadavač: Čovjek u nevolji

Godina izdanja: 2014.

© Člověk v tísni, o.p.s.

Štampanje dodatnog tiraža publikacije omogućio
Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP)

Odstranjivanje šteta nakon poplave

Priručnik humanitarne organizacije "Čovjek u nevolji"
za domaćinstva pogodjena poplavama
u Bosni i Hercegovini i Srbiji u maju 2014. godine

SADRŽAJ

Uvod	3
Prvi koraci nakon poplava	3
A Pripredni radovi	4
1 Napravite dokumentaciju o šteti na objektu	4
2 Planiranje popravaka i pogled u budućnost	6
3 Higijena	7
B Popravke	8
1 Čišćenje i odstranjivanje	8
2 Isušivanje zidova	9
3 Likvidiranje pljesni	11
4 Popravci i odstranjivanje šteta	11
Česti problemi	16

UVOD

Ovaj priručnik sadrži kratka i jasna uputstva kako se odstranjuju posljedice poplava. Napravljen je na osnovu iskustava nakon poplava koje su 1997., 2002., 2009., 2010. i 2013. godine zadesile Češku Republiku.

Cilj je da se na razumljiv način upozori na tehničke probleme, predlože moguća rješenja, kao i da se upozori na greške koje se najčešće prave. U ovom priručniku nisu obuhvaćene sve pojedinačne i lokalne specifičnosti – posvetili smo se opštim postupcima i oštećenjima koja se najčešće pojavljuju u nadi da ćemo vlasnicima poplavljenih nekretnina pomoći pri donošenju ispravnih odluka.

Mnogo uspjeha u saniranju posljedica poplava želi vam kolektiv autora humanitarne organizacije Čovjek u nevolji.

PRVI KORACI NAKON POPLAVA

Ne ulazite u objekat dok se voda potpuno ne povuče. Prilikom ulaska vodite računa o vlastitoj sigurnosti. Provjerite da li su isključeni glavni priključci (voda, plin, struja). Objekat prvo prekontrolišite izvana a onda iznutra.

Pazite na stabilnost podova na koje stajete, kontrolišite zidove i stropove. Opasna mjesta obilježite trakom ili bojom. Nestabilne dijelove poduprite i osigurajte izlaz za slučaj opasnosti.

U slučaju da nađete na veće pukotine i vidljiva oštećenja konstrukcije ili temelja kontaktirajte stručnjaka za statiku koji će procijeniti da li prijeti opasnost od rušenja objekta.

U objektima se zadržavajte što je najkraće moguće pošto se u njima zbog vlage mogu pojaviti gljivice i plijesan. Kod pojedinaca, naročito kod djece, to može izazvati alergiju, astmatične reakcije, glavobolju ili kožne osipe. U prostorijama koje su bile poplavljenе zadržavajte se samo ako morate i nakon što ih provjetrite.

- ➲ *Zabranite ulazak u oštećene dijelove objekta prije nego što budu stabilizirani.*
- ➲ *Objekte i podrume kontrolišite uvijek u prisustvu druge osobe koja će biti na sigurnoj udaljenosti, da bi vam mogla pomoći ako se nađete u opasnosti.*
- ➲ *U objekte ulazite tek nakon što se dobro provjetre (u nekim objektima prijeti opasnost od gušenja, eksplozije i sl.)*
- ➲ *Nepoznate predmete ne razbijajte i ne otvarajte zbog opasnosti od eksplozije.*

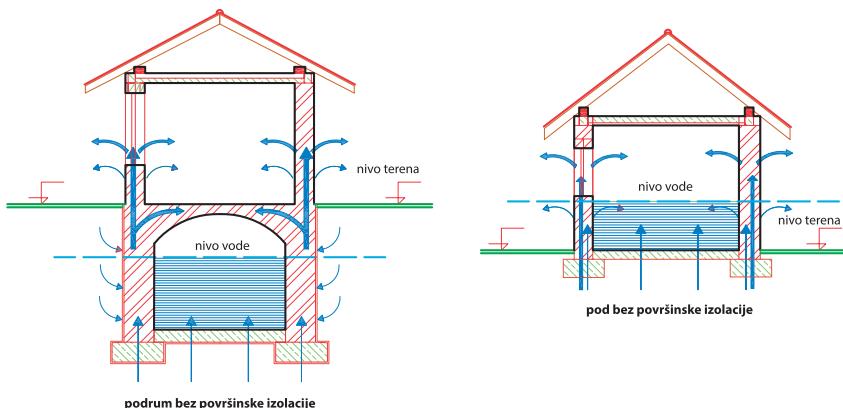
A

PRIPREMNI RADOVI

1 napravite dokumentaciju o šteti na objektu

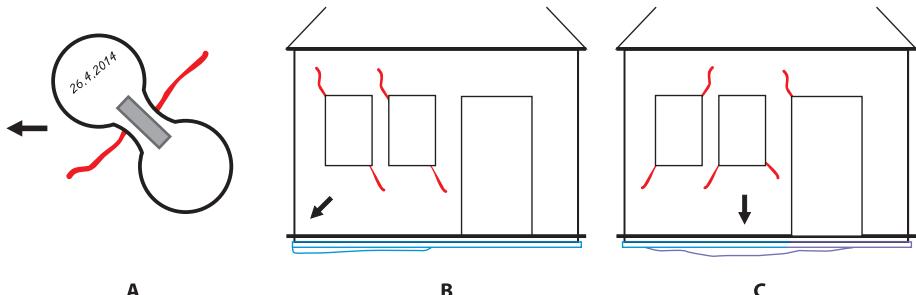
Prije nego što počnete s račišćavanjem fotografišite oštećenja na objektu i stvarima. Svaku prostoriju fotografišite barem dva puta iz dva suprotna ugla. Sastavite spisak uništenih stvari. Dokumentacija će vam biti potrebna zbog osiguranja, eventualnog zahtjeva za humanitarnu pomoć itd.

Sl. 1. Voda koja prodre u suteren ili prizemlje izaziva visoku vlagu

noseće konstrukcije (temelji, zidovi, stropovi, krovovi)

Prekontrolišite mjesta na kojim je voda izlokala ili odnijela zemlju oko temelja i otkrila ih. Provjerite da li je poremećena konstrukcija objekta. Preko pukotine na konstrukciji stavite sloj gipsa i na njemu napišite datum. Tako ćete znati da li se konstrukcija od tog datuma pomjerala. Na konstrukciji obratite pažnju na ispuštenja, nagnute dijelove, neravnomjerno opterećenje: pukotine na zidovima, stubove, stropove, nadvratnike i natprozornike, deformacije na stepeništima i balkonima, oštećenja krova, padanje crijevova sa krova. O eventualnim novim oštećenjima posavjetujte se sa stručnjakom. Prekontrolišite da li je došlo do pucanja i deformacija zidova, podova i stropova. Provjerite da li zbog opadanja malte prijeti opasnost od kidanja razvodne mreže (struje, vode, plina i sl.).

Sl. 2. Preko pukotine na konstrukciji stavite sloj gipsa i na njemu napišite datum. Tako ćete utvrditi da li je objekat stabiliziran.

(A) Ako gips popuca znači da se pukotina na objektu povećava. Karakteristične pukotine na zidu kod propadanja temelja.

(B) Propadanje temelja na rubovima.

(C) Propadanje srednjeg dijela temelja.

Lagani privredni objekti

Posebno pažljivi budite kod kontrole lakih građevina (šupa, štala i sl.) jer postoji velika mogućnost da im je poremećena statika. Iako mogu izgledati stabilno, nekad je dovoljno samo da se otvore vrata pa da dođe do rušenja objekta! Prije nego što uđete u takvu građevinu udarite koji put na pojedinačne zidove i provjerite kako izgleda krov.

razvodna mreža

Posebnu pažnju posvetite u kakvom su stanju priključci i razvodna mreža (struja, kanalizacija, voda, plin). Provjerite u kakvom je stanju grijanje jer će vam ubrzo biti potrebno! Provjerite da li je došlo do propadanja zemlje nad trasama kuda vodi razvodna mreža (prijeti li opasnost od kidanja kablova, probijanja cijevi i sl.). Prekontrolišite septičku jamu i šahtove (voda je najvjerojatnije odnijela poklopce).

namještaj, oprema i uređaji

Stvari od nepromočivih materijala bolje odolijevaju vodi od onih koji upijaju tečnost. Prljavština je mikroskopski sitna i prodire svugdje. Namještaj koji ostavljate morate temeljito očistiti (svaku šupljinu!). Namještaj od masivnog drveta očistite, a kasnije ga izbrusite i obojite ili lakirajte. Namještaj od iverice se ne može spasiti. Tekstilne dijelove operite, dezinfikujte i osušite. Frizidere, šporete i veš mašine očistite i prekontrolišite im elektroniku. Postoji opasnost od kratkog spoja i požara.

auto

Ako su vam kola osigurana pripremite fotodokumentaciju i kontaktirajte osiguranje. Ako je auto bilo poplavljeno nemojte ga ni pokušavati upaliti. Auto se komplet mora rastaviti i moraju se očistiti svi mehanički i elektronski dijelovi (motor, kočnice, mjenjač, starter, moraju se promijeniti filteri itd.).

Neophodno je očistiti i dezinfikovati unutrašnjost vozila. Računajte s tim da blata ima svugdje pa i tamо gdje ga ne očekujete i gdje se ne vidi.

Ako je autu bio poplavljen motor, valjalo bi razmisliti da li se uopšte isplati u njega investiti u vrijeme i novac, jer će se u budućnosti vjerovatno često kvariti (nove investicije). Do kvara može doći i u toku vožnje što može izazvati saobraćajni udes.

Sl. 3. Automobil poplavljen do visine motora

2 planiranje popravaka i pogled u budućnost

Potrudite se da saznate je li katastrofa zadesila vaše bližnje i budite s njima u kontaktu. Djecu smjestite na sigurno (u poplavljenim oblastima su između ostalog izložena zdravstvenom riziku).

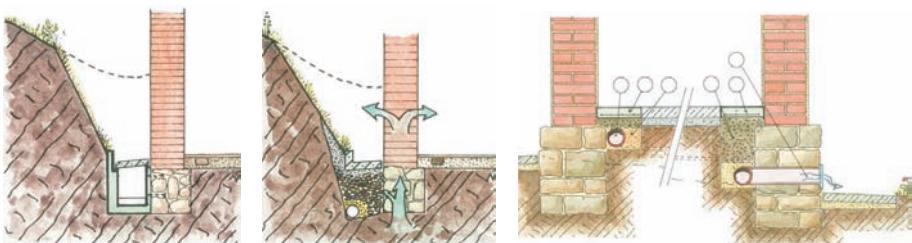
Spašene stvari takođe pokušajte smjesti na sigurno. Ako je moguće napravite skladište u dvorištu ili u blizini kuće, u koje možete smjestiti što više stvari, kako biste mogli što više isprazniti vašu kuću zbog provjetravanja i isušivanja. Oprane, osušene i dezinfikovane stvari složite na pripremljenu podlogu i pokrijte ih ceradom. Ceradu redovno dižite i provjetravajte.

Razmislite o tome gdje se vaša kuća nalazi i da li bi u budućnosti opet mogla biti poplavljena. Procjenite kako rješiti problem stanovanja. Posvetite se svojim prijateljima koji su na isti način pogodjeni katastrofom – razmjenjujte informacije i iskustva, mašine i materijale. Uradite sve ono što možete uraditi sami. Svaki dan je dragocijen prije nego što dođe zima i počne nanositi nove štete na objektima koji se nisu dovoljno isušili.

Popravke morate vršiti tako kao da očekujete da će jednom opet doći poplava! To znači da ne smijete napraviti sve isto onako kao što je bilo prije poplave. Ako tako uradite, ista nesreća bi vam se mogla ponovo dogoditi.

Napravite spisak onoga što planirate popraviti, obim šteta i novih stvari koje su vam neophodne (u komadima, m², m³ itd.) s procjenom troškova (20 m² pločica za kupatilo = 200 eura).

Napišite redoslijed radova s procjenom njihovih troškova. Npr. prljave građevinske radove ćete uraditi odjednom ali prozore i vrata ne morate imati u svim prostorijama, možete ih mijenjati postepeno, namještaj ćete takođe kupovati postepeno itd.

Sl. 4: Isušivanje stope zida

- ➲ Dobro razmislite u kojim prostorijama ćete prvo boraviti i prvo se posvetite njima. Tako ćete uštediti snagu i novac.
- ➲ Na početku nemojte žuriti! Prije svega se posvetite čišćenju i sušenju. Kasnije će biti vremena za popravke.

3 higijena

U periodu nakon poplava je visok rizik od infekcija. Pravilno održavanje higijene taj rizik smanjuje: temeljno perite ruke u čistoj vodi do laktova, pazite šta, gdje i iz čega pijete i jedete, dezinfikujte posuđe. Prijeti opasnost i od razmnožavanja komaraca. Sredstvima protiv komaraca pokušajte odstraniti njihova legla iz vaše okoline (prije svega s neisušenih mjesta, bara i sl.). U burad s vodom naspite dvije kašičice jestivog ulja i larve koje su se izlegle uginuće pošto neće moći disati.

- ➲ Poplavljenu ljetinu i namirnice ne smijete konzumirati i što prije ih uništite jer su kontaminirane! To isto važi i za voće na drveću, jer iako plodovi i nisu bili pod vodom, bilo je korijenje.

B

POPRAVKE

1 čišćenje i odstranjivanje

Iznesite iz kuće oštećeni namještaj i opremu. Izaberite ono što se može spasiti (posuđe, plastične stvari, namještaj od masivnog drveta) operite, dezinfikujte i isušite. Ako nešto od namještaja ostavite u prostoriji (samo ono što se nužno mora ostaviti), stavite ga u sredinu sa dovoljno razmaka između pojedinih komada da bi se mogli vjetriti. Namještaj ne ostavljajte uz zidove, neka ostane najmanje 10 cm odstojanja zbog vjetranja, a pod namještaj sa ravnim dnem podmetnite letve.

Izbacite linoleume, laminate, parkete, lamperiju, tapete – sve što onemogućava sušenje podova i zidova – iza ili ispod njih se zadržava najviše vlage i prljavštine. Prekontrolišite razvodne kutije električne energije, skinite i rastavite sve utičnice i prekidače da iz njih isteče mulj, očistite ih i dobro osušite. Na taj način će te spriječiti pojavljivanje pljesni, kratkih spojeva ili začepljenja.

Za čišćenje je najbolji usisivač sa parom (tzv. "GRADIMIR"). Što prije operete, to bolje (nakon što se osuši odstranjuje se mnogo teže). Ako nemate "GRADIMIRA" koristite aparat za prskanje drveća ili molerske četke a dezinfekcijski rastvor stavite u kantu. Sa čišćenjem krenite od zadnjih prostorija prema izlaznim vratima.

- ⇒ Sve što možete izbaciti iz kuće – izbacite!
- ⇒ Odstranite sve što onemogućava ili usporava sušenje (zidne boje, pločice, tepihe, namještaj itd.)

Sl. 5: Pranje mlazom vode

2 isušivanje zidova

Ospособите и прочистите vanjske odvode vode (oluke, kanale, cijevi itd.). Za odvod vode van parcele iskopajte nove kanale. Odvođenje vode je prvi korak za isušivanje objekta. Efikasno isušivanje može početi tek kad se voda povuče (ispod nivoa hidroizolacije na podu u prizemlju).

Voda se ne smije ispumpavati iz objekta prije nego što opadne nivo vode u njegovoj okolini. Voda koja je ušla u podrum ili prizemlje ublažava pritisak vode izvana (ili podzemnih voda) na vanjske zidove. Naglo ispumpavanje može izazvati oštećenje konstrukcije (pucanja podova i sl.) a takođe i oštećenja hidroizolacije, vodova struje, vode, plina itd.

⇒ *Omogućite vodi da oteče sa vaše parcele i da ispari iz objekta (zidova, podova, stropova, utičnica, prekidača itd.)*

Isušivanje građevine biće efikasno samo u slučaju ako topota dođe direktno do konstrukcije (zidova, podova). Bilo kakva prepeka (namještaj, boja, laminati, linoleum itd.) značajno usporava proces isušivanja – zato morate odstraniti sve što onemogućava ili usporava sušenje.

Očistite kotlovnici i dimnjak (makar u donjem dijelu).

Objite malter sa unutrašnje strane zidova do visine promočenog dijela + 20 cm. Izvana objite malter sokla zgrade (podnožnog zida zgrade) oko cijele zgrade najmanje do visine 50 cm iznad tla.

Zatvorite otvore (prozore, vrata), ospособite grijanje i počnite što prije i što jače grijati. U početku koristite i provizorna rješenja. Grijte čak i ako je napolju toplo i sunčano. Sat do dva grijte najjače što može (da bude više od 25°C), onda 10-15 minuta intenzivno provjetravajte, i tako ponavljajte cijeli dan. Što je toplije brže i bolje se suši. Ovako treba raditi nekoliko sedmica, u svakom slučaju najmanje 14 dana.

Ako ne možete grijati, napravite intenzivnu promaju i provjetravajte!

Ne zagrijavajte prostorije prije dezinfekcije jer grijanje ubrzava razvoj štetnih mikroorganizama.

Nakon što se ospособi razvod električne energije mogu se koristiti i drugi dostupni metodi isušivanja (agregati toplim vazduhom, kondenzacioni odvlaživači itd.). Agregati toplim vazduhom i kondenzacioni odvlaživači rade na suprotnom principu pa se ne mogu koristiti istovremeno. O njihovoј upotrebi posavjetujte se sa stručnim licem. Ako koristite prenosne sušilice idite od čoška do čoška prostorije, oni se suše najduže. Nikada ne sušite sa otvorenim prozorima i vratima. Industrijski aparat s infrazraćenjem nije dobar za neke vrste konstrukcija pa se prije njegove upotrebe posavjetujte sa stručnjakom.

Sl. 6: Obijanje maltera kod stope zida

- ➲ Osposobite grijanje i počnite što prije grijati.
- ➲ Grijte! Provjetravajte! Grijte! Provjetravajte!
- ➲ Dobro otvorite oči i promatrazite vidljive promjene ili kvarove, jer ponekad i obična banalnost kao što je šupalj ili začpljen oluk može upropastiti sav vaš trud oko obnove i isušivanja objekta.
- ➲ Ne popravljate objekat dok nije potpuno suh! To vrijeme iskoristite za rad oko kuće i za pravljenje plana popravki.

Sl. 7: Primjer pogrešnog isušivanja odvlaživačem. Kroz otvoreni prozor u prostoriju ulazi vazduh!

3 likvidiranje pljesni

Vrijeme nakon poplava pogoduje nastanak i razvoju pljesni i gljivica (toplota i vlaga su u odgovarajućem omjeru). Ako se ne odstrane uzroci zbog kojih se plijesan pojavljuje, sve poduzete mjere će biti uspješne samo privremeno. Potrebno je naizmjenično vršiti dezinfekciju, grijati i vjetriti.

Saperite plijesan mlazom vode pod pritiskom. Plijesan se nikad ne smije odstranjivati nasuho – dakle ne može se samo pomesti ili usisati! Izbjegavajte mehaničko odstranjivanje (struganjem, brisanjem) jer se tako plijesan može zavući u pukotine i šupljine u malteru i ponovo pojavitи.

⇒ *Plijesan se nikad ne smije odstranjivati nasuho!*

⇒ *Plijesan i gljivice ne uspijevaju na suhim i prozračenim mjestima! Grijite i vjetrite!*

4 popravci i odstranjivanje šteta

Dok vjetrite i grijete ne smijete malterisati, zidati ni krečiti. Ne smiju se vršiti nikakvi građevinski radovi kod kojih se koristi voda! Građevinske radove i unošenje namještaja i uređaja treba obaviti nakon potpunog sušenja objekta. Neke radove je najbolje ostaviti za slijedeću godinu.

nosive konstrukcije (temelji, zidovi, stropovi, krovovi)

Prvo je neophodno stabilizirati oštećeni objekt. Voda podriva temelje. S njihovim popravkom i radom na nosećim konstrukcijama možete početi tek kad se povuku podzemne vode. Ako su oko objekta šljunak i pijesak, objekat se stabilizuje brže, a ako je npr. ilovača onda to traje duže i pukotine se mogu pojavljivati i kasnije.

Iz šupljina i rupa ispumpajte vodu i očistite oko temelja. Ako ima rupa ispunite ih zemljom, podzidajte ili zabetonirajte. Kopanje za drenažne radove vršite postepeno. Prvo iskopajte s jedne strane kuće, a tek kad zatrpatate drenažnu cijev, kopajte s druge strane kuće. Za zatrpanjvanje nemojte koristiti ostatke od cigli već građevinski kamen ili kamen iz rijeke.

Sl. 8. Pripreme za polaganje drenažnih cijevi. Odvod kišnice.

Srušite dijelove konstrukcije koji su labavi i nestabilni. Ostalo stabilizirajte pomoću potporne konstrukcije (podupiračima, daskama, gredama itd.). Široke pukotine stegnite i učvrstite željeznim zategama.

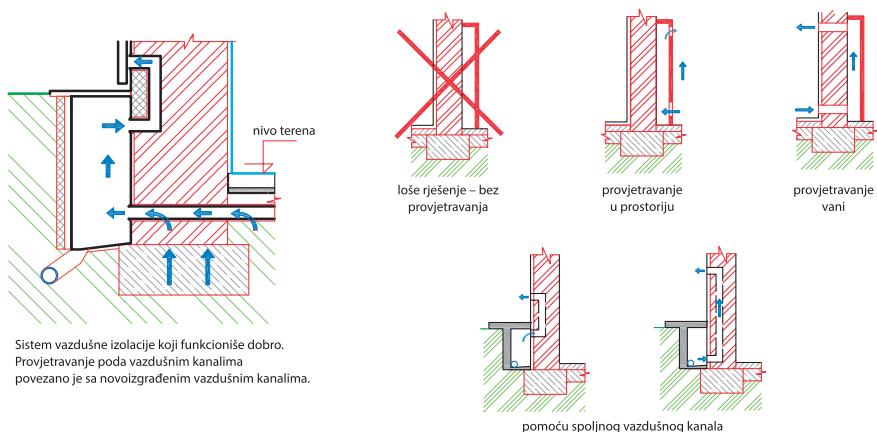
Drvene konstrukcije zaštite sredstvima za suzbijanje gljivica. Moraju se temeljito vjetriti i sušiti inače će ih napasti crvotočina, truljenje itd. Neke gljivice odoljevaju dezinfekcijskim sredstvima pa se za njih mora upotrijebiti specijalni rastvor.

Kod zidova od čerpiča (nepečenih cigli) nije moguć praktično nikakav tretman bez pret-hodne stručne procjene.

⦿ *Upozorenje: kod zidova od čerpiča malter se nipošto ne smije skida-ti – prijeti rušenje zida!*

Za zidanje ne koristite šupljikave cigle ni blokove od poroznog betona. Preporučuju se betonske cigle.

Prilikom planiranja popravki tražite rješenja i poduzimajte mjere za ubrzavanje isušivanja objekta kao što su kopanje kanala i drenaže ili isušivanje vazdušnih džepova u zidovima, objektu ili ispod poda. Tako dolazi do djelimičnog isušivanja, a u slučaju ponovne poplave vazduh koji cirkuliše će odvesti vlagu, a vodi će biti ostavljen otvoren put da ode.

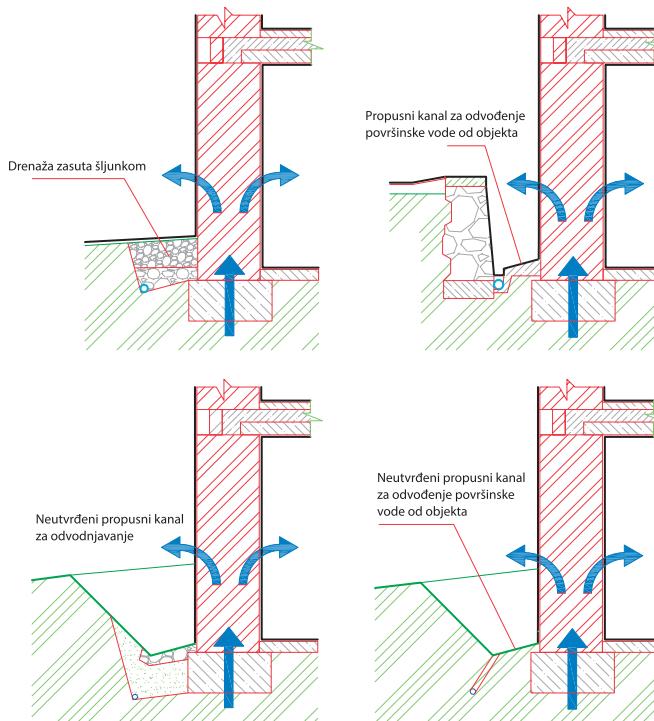

Sl. 9. Vazdušna izolacija koja obezbjeđuje brže isušivanje zidova

površine, malteri, bojenje, podovi, drugi građevinski elementi

Odstranite podove, porušene zidove i sve što onemogućava isparavanje vode! Ako se malter ljušti sam, mora se obiti. Objite ga makar 10-20 cm iznad poplavljenog nivoa. Ako je malter bio poplavljen kanalizacijom, industrijskim otpadom i sl. mora se sasvim odstraniti. Iako se malter drži odstranite boju sa mokrog zida i objite maltu na svim zidovima u visini od oko 20 cm iznad poda da se vlaga ne penje dalje uz zidove i da zidovi mogu disati. Prije novog malterisanja zidove namažite konzervacionim sredstvom s dugotrajnim djelovanjem protiv plijesni.

Sl. 10. Šema funkcionisanja vazdušno-izolacionog sistema – razne varijante

Malterisati se može tek kad se smanji vlažnost zidova, najranije 1-2 mjeseca nakon poplava. Da bi se objekat osušio kako treba potrebno mu je pola godine, a da bi se omjer vode u okolini zgrade stabilizirao do prvobitnog stanja potrebne su mu i godina do dvije dana! Užurbano malterisanje i zidanje zatvara pore i donosi novu vlagu izazvanu građevinskim radovima, usporava isušivanje i podstiče plijesani truljenje.

Za bojenje i farbanje koristite propustljive materijale koji neće ograničavati disanje isušenih dijelova konstrukcije. Nemojte koristite boje koje sadrže aluminijum, ljeplilo, lateks, ulje (nepropustljive materijale). Pogodan materijal je gašeni kreč razmućen u vodi. Kreč je jeftin, lako se nabavlja, propustljiv je i dezinfikuje.

Ako mijenjate prozore preporučuju se plastični. Birajte vrata koja su lagana, odnosno koja se lako skidaju i prenose. Ako namjeravate koristiti stare prozore skinite ih sa rama, očistite, a brave i željezne dijelove podmažite.

Za podove su pogodni materijali koji se lako peru (keramičke pločice i sl.)

Kao dobra topotna izolacija pokazao se nepromočivi polistirol, naprotiv poplavljena mineralna vuna se mora odstraniti.

- ⇒ Odstranite dijelove koji nisu čvrsti ili koji se ljušte. Na zidovima iznad poda obijte maltu da vлага može izlaziti!
- ⇒ Voda i vlaga idu za vazduhom – promajom ćete ubrzati isušivanje!
- ⇒ Za sve dijelove konstrukcije, sastave i površine koristite nepromočive materijale.

Sl. 11: Mjesto Hořín, poplave 2013.

namještaj, oprema

Novi namještaj koji nabavljate bi trebalo da bude lagan i na sklapanje, da se može lako prenositi (da ga mogu prenijeti maksimalno dvije osobe). Izabrane elemente, npr. kuhinjsku liniju, možete ugraditi (ploču od betona a zidove od nepromočivih cigli) s vratima koja se lako mogu demontirati.

Sl. 12: Namještaj od paleta

mreže, voda, kanalizacija

Ako je bunar bio popavljen s čišćenjem možete početi tek kad opadne nivo podzemne vode i kad se odstrane mulj i ostali nanosi.

Ako sanaciju bunara vršite sami, morate pored sebe imati još makar dvije osobe, koje u slučaju potrebe moge pružiti pomoći onome ko silazi u bunar!

Bunar se prvo mora u potpunosti ispumpati, a onda se mehanički (četkom) moraju očistiti zidovi. Očistite pumpu itd. Ne zaboravite popraviti i očistiti vanjski poklopac.

Prije ulaska u bunar provjerite da li su se na dnu zadržali toksični plinovi. To se može uraditi spuštanjem zapljene svijeće na dno bunara. Ako se svijeća ugasi, to znači da na dnu nema kiseonika. Ako naglo plane, moguće je da na dnu ima eksplozivnog metana. U takvom slučaju se obratite stručnim licima koja će plin ispumpati kompresorom ili vakumskom pumpom.

Vodu koju ispumpavate usmjeravajte u kanalizaciju ili dovoljno daleko od bunara, ali obavezno na teren koji je ispod nivoa bunara, da opet ne bi došlo do zagađenja u vašem ili u nekom od susjednih bunara.

Očistite i održavajte okolinu bunara da se ne bi ponovo kontaminirala (npr. kontaminiranom vodom tokom čišćenja podruma, garaže i sl.)

Iz bunara odstranite površinu sa dna (šljunak, krupni pjesak) i dopunite novim filtracionim slojem. Dezinfikujte vodu. Nakon nekoliko sati pustite malo vode da se napune i vodovodne cijevi zbog dezinfekcije.

Bunar ispumpajte 3 puta u toku sedmice, a za tri sedmice izvršite analizu vode.

Sve dok voda ne bude ispunjavala norme pitke vode – koristite flaširanu vodu! Voda iz bunara se može koristiti za pranje i kupanje, ali ne i za ispiranje usta ili kuhanje. Samo u slučaju prijeke potrebe takvu vodu koristite kao pitku, ali i to isključivo nakon što ste je 15 minuta prokuhali!

Za odčepljavanje kanalizacije koristite mehanička pomagala i hemijska sredstva (sodni hidroksid i sl.) U slučaju da to ne pomaže i da se radi o većim oštećenjima obratite se stručnjacima.

Na kanalizaciju instalirajte nepovratni (žabljii) poklopac koji sprječava prodiranje otpadne vode u kuću. Glavni ventil postavite na lako pristupačno mjesto, a oko njega ostavite dovoljno prostora za manipulaciju.

Prekontrolišite u kakvom stanju su umivaonici, kade i wc-šolje i očistite ih. Vodovodne baterije demontirajte, promijenite gumene umetke i ponovo ih instalirajte.

Razmislite da li - u slučaju novih poplava - postoji mogućnost da određene uređaje (bojler, veš mašinu i sl.) prenesete na sprat. Zapravo svi uređaji i elementi u prizemlju bi se morali lako demontirati i prenositi.

Česti problemi

- ⇒ Pogrešno isušivanje prostorija – usporava isušivanje i istovremeno pogoduje pojavljivanju i napredovanju pljesni i gljivica. Ponavljamo:
  1. zatvorite prostoriju
  2. grijte je 1-2 sata na više od 25°C
  3. potom intenzivno vjetrite 10-15 minuta
  4. ponavljajte ovaj postupak po cijeli dan u toku najmanje 14 dana
- ⇒ Useljavanje prije vremena – postavljanje namještaja uz zid, prostiranje tepiha i drugih pokrivača onemogućava ili usporava isušivanje, zbog čega dolazi do uništavanja pokrivača i namještaja. Ne stavljamte namještaj neposredno uz zid!
- ⇒ Korištenje neodgovarajućeg materijala - porozni i materijali koji veoma brzo vežu ostatke vlage (mineralna vuna i sl.), materijali koji se drobe i raspadaju.
- ⇒ Pogrešno urađeni drenažni radovi – umjesto da odvodi vodu od temelja, pogrešno urađena drenaža je dovodi do temelja, što može voditi do propadanja objekta.
- ⇒ Instaliranje novih prozora – nakon stavljanja novih prozora često se zaboravlja na vjetranje. Ako ne vjetrite pojavit će vam se pljesan i gljivice. Vjetrite i prostorije koje nisu bile poplavljene.
- ⇒ Neodstranjena obloga – naročito drvena, ali i keramička, stvara idealne uslove za razvoj pljesni.
- ⇒ Nezavršeni popravci – nećeće zbog nedostatka novca i pogrešnog prioriteta popravaka (prozore možete promijeniti samo u nekim prostorijama, ne morate odmah mijenjati u cijeloj kući). Popravke planirajte u dogовору sa svim članovima porodice, svako ima drugačije prioritete. Ako su pravilno isušene i popravljene, dvije prostorije su više od nepravilno popravljene (odnosno vlažne) cijele kuće.
- ⇒ Visoka potrošnja električne energije – ako koristite električne sušilice pazite da ih koristite pravilno. Pogrešno rukovanje usporava isušivanje i prekomjerno troši energiju. Obezbjedite optimalne uslove za pravilno isušivanje.

"Čovjek u nevolji" je nevladina neprofitna organizacija koja polazi od ideja humanizma, slobode, ravnopravnosti i solidarnosti. Ljudsko dostojanstvo i slobodu smatramo za temeljne vrijednosti. Vjerujemo da svi ljudi na svijetu imaju pravo da odlučuju o svojim životima i da su im zajednička prava izražena u Opštoj deklaraciji ljudskih prava.

Humanitarna pomoć je obično kratkotrajna. Pruža se u krizi i dok zemlja ili oblast koju je zadesila nesreća nije sposobna da u većoj mjeri funkcioniše samostalno. Humanitarna pomoć se pruža u slučaju zemljotresa, poplava, gladi izazvane sušom ili ratom itd. Posljednjih godina je sve više katastrofa koje su izazvale – ili na koje su znatno uticale – vremenske nepogode.

www.peopleinneed.cz

